

www.vulkani.rs
office@vulkani.rs

Naziv originala:
Brett Cohen
STUFF EVERY DAD SHOULD KNOW

Copyright © 2012, 2018 by Quirk Productions, Inc.

Cover illustrations by Andie Reid

Interior illustrations by Kate Francis

All rights reserved. First published in English by Quirk Books, Philadelphia, Pennsylvania.

Translation Copyright © 2023 za srpsko izdanje Vulkan izdavaštvo

ISBN 978-86-10-04687-8

Ova knjiga štampana je na prirodnom recikliranom papiru od drveća koje raste u održivim šumama. Proces proizvodnje u potpunosti je u skladu sa svim važećim propisima Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja Republike Srbije.

Ono što
svaki
TATA
treba
da zna

Bret Koen

Prevela Zvezdana Šelmić

VULKAN
IZDAVAŠTVO

Beograd, 2023.

*Iliviji i Sojeru,
mojoj deci,
i mojoj supruzi Rendi*

UVOD 10**BEBE**

Kako početi štednju za studije	14
Kako da držite bebu	16
Kako se menja pelena	18
Kako se kupa beba	21
Kako se beba hrani iz flašice	23
Kako beba podriguje.	26
Kako da spavate kad beba ne spava	27
Pet načina da se starate o svojoj supruzi ili partnerki	28
Najvažnije stvari u torbi za pelene	30
Muški humor: šta je smešno, a šta nije	32
Kako se uvodi čvrsta hrana	33
Odeća za bebu: šta sme, šta ne sme	37
Kako izaći na kraj sa babama i dedama	39
Pet pesama za pevanje bebi	41

MALA DECA

Kako podstaći dete da jede.	46
Kako se pravi sendvič sa puterom i pekmezom . . .	48
Kako da kuća bude bezbedna za dete	50
Pribor za prvu pomoć.	54
Kako izlečiti „grebu“	56
Saveti za higijenu.	59
Pet sjajnih knjiga za čitanje detetu.	62
Kako da naučite svoje dete da deli sa drugima. . . .	64
Kako da oterate čudovišta iz sobe	66
Šta raditi kod napada besa.	69
Kako reći „ne“	71
Kako naučiti dete na nošu	73
Saveti za odnose između braće i sestara	75
Kako fotografisati dete na pravi način	77
Kako se pravi zamak od peska.	79
Kako će dete „leteti“ i druga uputstva za grublju igru	82
Rode ili kupus, prvi deo: Odakle dolaze bebe?. . . .	84

VELIKA DECA

Kako naučiti dete da vozi bicikl.	88
Kako podstaći igru izvan kuće.	92
Kako ugostiti drugare na spavanju	94
Pet viceva koji su deci uvek smešni	97
Kako da svi uživaju u putovanju automobilom . . .	99
Kako biti uz dete i u dobrim i u lošim trenucima. .	101
Istina o psima i mačkama.	103
Pet saveta o ishrani	107
Rode ili kupus, drugi deo: Nezgodna pitanja o odnosima između odraslih.	108
Kako se dodeljuju kućni poslovi	110
Kako razgovarati sa detetovim učiteljima.	112
Kako pripremiti dete za pritisak okoline	114

TINEJDŽERI I STARIJI

Kako da razgovarate o drogi i alkoholu	118
Učenje vožnje	120
Rode ili kupus, treći deo: Pubertet i seksualno ponašanje.	128
Pet aktivnosti koje će vas zbližiti sa tinejdžerima .	131
Privatnost: koliko je dovoljno?	133
Kako odabrati fakultet.	134
Kako posavetovati dete bez navaljivanja	136
Kako upoznati detetovu životnu ljubav	138
Kako upoznati roditelje detetovog partnera	140
Stvari koje treba da znate i bez mene	142
ZAHVALNICE.	143

Uvod

Čestitam, postali ste otac! Išli ste sa mamom u školu za trudnice, bili ste tamo tokom porođaja, presekli ste pupčanu vrpcu, častili ste prijatelje. Doneli ste kući svoje mezimče. A onda ste se upitali: šta sad?

Jeste, avanture novopečenog tate zvuče jako slično avanturama srećnog neženje:

- Sitni sati sa bocom u ruci
- Nju je baš teško odvući u krevet
- Objašnjavanje zašto je dobro da provodite neko vreme i odvojeno
- Gomila devojčuraka dolazi na spavanje
- Priče o drogi i alkoholu

Ali sada sve te aktivnosti imaju potpuno novi prizvuk. Flaša u pola noći puna je mleka, a ne piva. Mamite slatku devojčicu u krevet čitanjem priče, rasterivanjem čudovišta ispod kreveta i donošenjem „samo još jedne čaše vode“ pre nego što se povučete u blaženstvo svoje sobe. Priča o odvojenom vremenu odnosiće se na vaše dete koje očajnički plače kad ga

prvi put odvedete u vrtić. Devojke na spavanju – da, ali vaš posao je da odaberete film koji će se dopasti gomili devetogodišnje dečice. A materije koje menjaju raspoloženje mnogo su manje zanimljive i mnogo opasnije kada treba da objasnite svom detetu zašto ne treba da ih koristi.

Potpuno novi svet, zar ne? Ali ne brinite. Ova knjiga je puna informacija i ideja koje će vam biti od pomoći.

Uvek imajte na umu sledeće: kada postanete otac, to menja vaš život – nabolje. Divićete se prvom koraku svog deteta i navijaćete na prvoj utakmici. Smejaćete se do suza gledajući ga kako prvi put samo jede, a nekoliko decenija kasnije isplakaćete oči na svadbenom ručku.

Čeka vas život pun radosti. I pun stvari koje morate da uradite. Srećom, sada imate priručnik *Ono što svaki tata treba da zna*.

Bebe

Kako početi štednju za studije

Iznenadenje! Mislili ste da ću početi od nečega u vezi sa negom beba, je li tako? E pa, dobro došli u svoj novi život. Tokom naredne dve decenije, počev od danas ako ne i ranije, svake sedmice ćete odvajati deo svojih prihoda kako biste obezbedili vašem detetu da bira posle mature.

- **Počnite sitno, ali odmah.** Osmotrite svoj budžet i odredite svoje mogućnosti. Možete li da odvajate evro dnevno? Ili dva? Počnite odatle. Preuzeli ste veliki korak ka svom cilju već time što ćete otvoriti račun i ulagati na njega svakog meseca.
- **S vremenom povećavajte iznose.** Svake godine procenite koliko ste učinili. Povećajte iznos koji ulažete srazmerno svakom povećanju svojih prihoda. Kad god vas obraduju bonusom, deo toga treba da ode na račun za studije. Ako vam zapadne neki potpuno neočekivani dobitak, na primer ako osvojite premiju na lutriji, i to treba da ide pravo na račun.

- **Razgovarajte sa finansijskim savetnikom.** Do detetovog petog rođendana potražite savet o načinima na koje ćete ubrzati rast svote na računu. Savetnik vam može pronaći planove štednje ili ulaganja u fondove, deonice ili obveznice.

Šta je plan štednje?

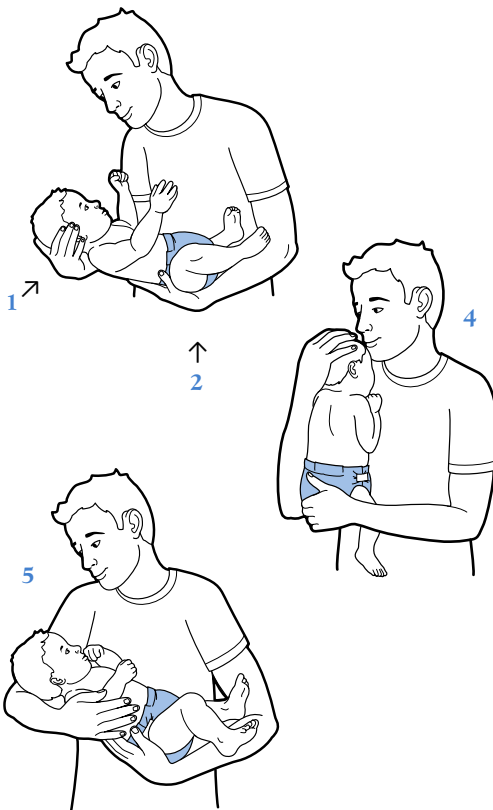
U Sjedinjenim Američkim Državama postoje namenski oblici štednje za buduće školovanje dece. Postoje dva osnovna tipa: „*pripejd*“ *plan za školarinu*, koji vam omogućava da štedite za unapred određen iznos školarine na dostupnim univerzitetima, ali se odnosi samo i isključivo na školarinu, i *plan za studije*, koji može da pokriva sve opšte troškove studiranja (školarinu, smeštaj, knjige, kompjutere i tako dalje), ali ne dozvoljava da unapred odredite cene bilo čega od toga. U svakoj saveznoj državi postoji najmanje jedan od ovih planova, pa pogledajte šta imate na raspolaganju. Ako postoje obe mogućnosti, obavestite se o različitim odlikama oba plana pre nego što se odlučite koji ćete odabrati. Svote koje se ulažu u bilo koji od ova dva programa oslobođene su saveznog (a često i državnog) poreza, a svakom nenamenskom podizanju sa računa, koje nije povezano sa tačno određenim troškovima, preti ozbiljna kazna.

Kako da držite bebu

Dobro, sad počinju saveti o novorođenčetu. Držanje i umirivanje deteta je najosnovniji način zbližavanja. Pa da počnemo na pravi način.

1. Podvucite jednu šaku pod bebin vrat i glavu. Uvek treba da joj pridrđavate glavu, a naročito kad je sasvim mala.
2. Drugu šaku podvucite pod bebinu guzu i leđa.
3. Podignite bebu i privijte je uz sebe.
4. Iz tog položaja možete podići bebu tako da joj glava leži na prednjem delu vašeg ramena. Drugom rukom nastavite da pridrđavate guzu.
5. Druga mogućnost jeste da bebinu glavu i vrat spustite na podlakticu, tako da vam leži u naručju. Pri tome drugom rukom nastavite da držite leđa i guzu.

Držanje deteta je najosnovniji način zблиžavanja.

Kako se menja pelena

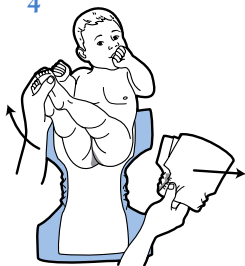
Kažu da je prvi put uvek najteže. To je potpuno tačno. Obično nije prijatno, ali brzo ćete se privići. Zato stegnite zube, duboko udahnite i pridržavajte se ovih uputstava da biste sve obavili što efikasnije.

1. Pripremite sve što vam je potrebno: dete, čistu pelenu i vlažne maramice.
2. Položite dete licem naviše na sto za presvlačenje ili prostirku za presvlačenje prostrtu na podu. Ako koristite sto za presvlačenje, obavezno zakopčajte pojas oko bebe. Možda će vam biti zgodnije na podu – jer je tako bezbednije i lakše je postaviti se pred bebom.
3. Postavite čistu, otvorenu pelenu pod bebinu guzu dok je još u prljavoj peleni, tako da samolepljivi delovi budu ispod prljave pelene. Na taj način ste napravili dodatni sloj između prljave guze i površine na kojoj beba leži, a to je važno jer ćete na kraju morati da očistite i to.

3

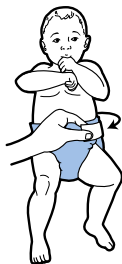
4

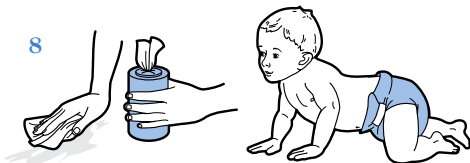
5

7

8

Dobra organizacija je najvažnija za uspešno menjanje pelene.

4. Odlepite držače pelene. Jednom rukom uhvatite bebu za članke na nogama i podignite je, tako da joj guza bude malo iznad prljave pelene. Možda će vam biti zgodno da vlažne maramice postavite na onoj strani na kojoj vas piškenje neće poprskati.
5. Vlažnim maramicama očistite prljave delove. Uvek brišite od napred ka nazad, pogotovo ako brišete devojčicu.
6. Kada sve bude čisto, namažite kremu ili losion koji vam je preporučio lekar.
7. Zatvorite pelenu tako što ćete podići prednji deo preko bebe, a potom odlepiti i zalepiti samolepljive krajeve. Nemojte isuviše jako stegnuti pelenu, ali ne treba da bude ni suviše labava. Najbolje je ako možete da zavučete jedan ili dva prsta između pelene i bebinog stomaka.
8. Prljavu pelenu i maramice bacite u kantu za pelene. Operite ruke i mesto za presvlačenje.